WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Hygiëne protocol tulpengalmijt
PPS Integrale aanpak tulpengalmijt

Joop de Hoog en Paul Ruigrok

Achtergrond

Tulpengalmijt (Aceria tulipae) is een zeer kleine mijt in tulp en Allium (o.a. sierui, consumptie-ui en knoflook). Het is een belangrijke plaag tijdens de bewaring van de bollen, omdat de mijten zich onder de bewaaromstandigheden snel kunnen voortplanten. De galmijt zelf is te klein om met het blote oog te zien (0,25-0,06mm) [1].

Levenscyclus

De tulpengalmijt vermeerdert exponentieel tijdens de bewaring van bloembollen. Bij temperaturen tussen de 24-27°C duurt de ontwikkeling van ei tot volwassen stadium slechts 10 dagen. Bij temperaturen onder de 20°C gaat de ontwikkeling trager [2][3].
De exacte levenscyclus van de tulpengalmijt tijdens de veldperiode is beperkt bekend. Het aantal tulpengalmijten neemt op het veld sterk af maar een enkele galmijt komt op de bol weer mee naar de bewaring.

Symptomen

In het gewas

- trage of geen beworteling;
- gevouwen spruiten groeien niet of moeilijk door de neus;
- bollen komen niet, dun of schraal op;
- ongelijk gewas.

Op de bol

- Vanaf 6 weken na rooien tot planten;
  Bolrokken verkleuren crème-achtig of dofrood tot paars in onregelmatige patronen;
- Wit ‘poeder’ bij grote aantallen mijten.

Op de bloem

- witte, ovale tot langerekte vlekjes (slecht zichtbaar op lichte cultivars).

Bronnen

[1] Keifer H H. (1938). Eriophyes tulipae Keifer, n.sp.. Eriophyid studies. Bulletin of the California Department of Agriculture 27:185-200
[2] Courtin, O., Fauvel, G. and Leclant, F. (2000), Temperature and relative humidity effects on egg and nymphal development of Aceria tulipae (K.) (Acari: Eriophyidae) on garlic leaves (Allium sativum L.). Annals of Applied Biology, 137: 207-211. https://doi.org/10.1111/j.1744-7348.2000.tb00061.x
[3] van der Lans, A. (2010 maart). Mijtbestrijding [presentatie]

Stichting Wageningen Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van dit hygiëne protocol of de toepassing van de adviezen. Stichting Wageningen Research. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Stichting Wageningen Research.

Wageningen University & Research
BU Glastuinbouw & Bloembollen
Joop.dehoog@wur.nl
Paul.ruigrok@wur.nl
www.wur.nl/glastuinbouw

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Hygiëne protocol tulpengalmijt

Monitoring

Beheersing

Bedrijfshygiëne

Bestrijding

Rond het planten

Beoordeel het plantgoed voor het planten op schade door tulpengalmijt. In partijen aangetast door tulpengalmijt is de druk hoog en de kans op een infectie na het rooien groot. Plant deze partijen apart op van de andere partijen;

Plantgoed eerder planten want de lagere bodemtemperatuur remt de infectie;

Maak de schuur schoon. Galmijten overleven op oud plantmateriaal.

Veld periode

Partijen beoordelen op symptomen en aanwezigheid tulpengalmijt;

Gewasbehandeling na de bloei met Movento (vrijstelling vanaf 15 april tm 1 juli 2026)*.

Oogst en binnenhalen

Besmette en verdachte partijen als laatste rooien, verwerken en apart bewaren;

Zorg voor een schone schuur.

Rond het pellen

Verwijder pelresten, uitgevallen bollen en vuil van het bedrijfsterrein;

Reinig machines na besmette en verdachte partijen met veel water maar voorkom verwaaiing door té hoge druk;

Pel partijen zo snel mogelijk;

Voorkom kruisen van schone en verdachte / besmette partijen. Maak hiervoor schematische werkrichtingen.

Tijdens de bewaring

Bewaar verdachte en besmette partijen apart van schone partijen;

Voorkom luchtstromen van besmet plant materiaal naar schone partijen. Galmijten verspreiden zich ook via de lucht;

Wissel kleding na met besmette partijen gewerkt te hebben;

Maak lege cellen, leeg fust en schuimrubbers / luchtkussens schoon (wanneer onmiddellijk gebruikt voor nieuwe partijen, dan eerst ontsmetten door te verhitten: 3 dagen bij 45°C).

Bewaar van elke partij minimaal 100 bollen buiten de bedrijfsruimte op een warme (25°C), vochtige plaats. Beoordeel na 6-12 weken op schade. Neem maatregelen bij besmette partijen;

Bewaar verdachte / besmettepartijen bij lagere temperaturen (onder de 17°C);

Celbehandelingen - Door de samenstelling van de lucht te veranderen door stikstof, of CO^2 te verhogen, is er minder zuurstof en zal de tulpengalmijt gedood worden. Ook zijn er mogelijkheden met heetstook.

Eigen plantgoed

Besmette partijen niet planten. Verdachte partijen eerder planten.

Broeierij

Besmette partijen niet broeien;

Verdachte partijen behandelen volgens geldende adviezen.

Export

Bewaar van elke partij minimaal 100 bollen buiten de bedrijfsruimte op een warme (25°C), vochtige plaats. Beoordeel na 4-10 weken op aanwezigheid en schade. Neem maatregelen bij besmette partijen.

Gewasbeschermingsmiddelen

Pas tijdens de oogst, verwerking, bewaring en broeierij toegelaten middelen toe volgens de geldende adviezen.

Toegelaten middelen (april 2026): FLiPPER Plus*, Neudosan*, Kumulus S*, SPYRO* en Vertimec Gold*

* Lees voor gebruik het etiket voor Gebruiksvoorwaarden en toepassingsgebied!

Dit is een levend protocol en zal aangepast worden bij nieuwe inzichten.

Vragen en opmerkingen graag melden.

Wageningen University & Research
BU Glastuinbouw & Bloembollen
Joop.dehoog@wur.nl
Paul.ruigrok@wur.nl
www.wur.nl/glastuinbouw

Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur
Royal Anthos
SBO Stichting Bloembollenonderzoek
CNB
bioBest
VERTIFY EXPLOR&XPLAIN
HOBAHO
Intermediair Groep Holland BV
TOPSECTOR TUINBOUW & UITGANGSMATERIALEN